

Список використаних джерел:

1. Беньямін В. (2002) Мистецький твір у добу своєї технічної відтворюваності. Вибране (с.53-97). Пер. з нім. Юрій Рибачук, Наталя Лозинська. Львів: Літопис.
2. Диди-Юберман Ж. То, что мы видим, то, что смотрит на нас / Жорж Диди-Юберман; пер. с французского А. Шестакова. – СПб: Наука, 2001. – 262 с.
3. Ямпольская А. (2013) Феноменологический метод и его границы: от немецкой к французской феноменологии. Москва: РГГУ. 351 с.
4. Groys В. (2007) Topology of contemporary art. Moscow Art Journal. Retrieved from: <http://xz.gif.ru/numbers/digest-2005-2007/topology-of-contemporary-art/>.
5. Gumbrecht Н. Production of Presence. What Meaning Cannot Convey / Hans Ulrich Gumbrecht. – Stanford CA: Stanford University Press, 2003. – 200 с.
6. Richir М. (1992) Méditations phénoménologiques. Grénoble: Jérôme Millon. Retrieved from: https://www.persee.fr/doc/phlou_0035-3841_1999_num_97_3_7167.

Кадиевская И.А.

*доктор философских наук, профессор,
заведующая кафедрой,*

Одесская государственная академия строительства и архитектуры

Нарядько Г.Я.

кандидат философских наук, доцент,

*ГУ «Южноукраинский национальный педагогический университет
имени К.Д. Ушинского»*

НОВЫЙ ВЕКТОР РАЗВИТИЯ ОТЕЧЕСТВЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Будущие перспективы украинского высшего образования сегодня многим кажутся размытыми и неопределенными. Очевидно за годы независимости Украины реформы в системе образования, к сожалению, не привели к устойчивой позитивной динамике. Необходимо отметить, что реформирование отечественного образования, это такая проблема, отношение к которой у нас сложилось крайне неоднозначное. Профессорско-преподавательский состав, как правило, не имеет опыта коммерческой реализации результатов своей интеллектуальной творческой деятельности. Особенно это касается тех ученых и преподавателей, которые большую часть своей профессиональной жизни были заняты в плановой системе государственного образования. В те времена, когда советские ученые не имели права делать прибыльный бизнес на своих изобретениях, некоторые зарубежные компании серьезно обогатились, внедряя изобретения советских ученых. Просто в свободном доступе присутствовали журналы, в которых публиковались научные достижения, имеющие перспективу коммерческой реализации. А поскольку наши ученые не имели права легально зарабатывать на своих изобретениях, их разработки внедрялись за рубежом без ведома и участия реальных авторов. Однако мы уже давно живем в условиях становления демократии и рыночной экономики. Но почему-то научное сообщество пока не продемонстрировало значительных успехов в

області комерціалізації науки і освіти. С однієї сторони, ми розуміємо, що конкурентно спроможні наука і освіта можуть не тільки самооплачуватися, але і сприяти збагаченню компетентних співробітників. Але з іншої сторони, в цьому напрямку роботи, робиться явно, не достатньо. Ми добре знаємо, що в будь-якій ситуації у людини залишається право вибору. Тому ясно, що боротьба за успіх вітчизняної освіти не кожному по плечу. Багато викладачів і вчених уже уїхали і продовжують їздити за кордон в пошуках більш справедливої оплати свого нелегкого праці. Але всі ті, хто вирішив залишитися жити і працювати в Україні повинні розуміти, що саме від нас самих в багатьох залежать майбутні перспективи розвитку вітчизняної освіти. Думаю, що праві ті представники вітчизняної інтелігенції, які не втрачають оптимізму і мотивації і продовжують удосконалюватися. Самі такі люди активно займаються науковою, виховною і навчальною роботою, організовують і проводять конференції, симпозіуми, семінари, круглі столи, розробляють і впроваджують авторські програми і т. д. Хочеться надіятися на те, що в руках саме таких людей славне майбутнє вітчизняної вищої освіти. Завжди дуже важливо пам'ятати про те, що базисний рівень, що визначає поведінку людини, це його світогляд і світоприйняття, розвиток яких в багатьох залежить від якості і змісту освіти. Світогляд містить уявлення і вірування людини про світ і уявлення про самих себе – чи людина може і чи він не може? Якщо людина володіє уявленнями про те, що у нього маленькі можливості, він не дозволяє собі діяти, якщо ж його уявлення про свої можливості ширше, то він дозволяє собі більш сміливо, активно і впевнено в собі діяти. Світогляд і світоприйняття формуються в процесі життя, але в цілому вони визначають 2 головні образи «світ» і «Я».

Важкий рівень, який визначає поведінку людини – це його цінності і цілі. Самі цінності визначають основні мотивації кожної людини.

Смисленість цілей пов'язана з цінностями людини. Коли між цілями і цінностями існує пряма зв'язь – це визначає пріоритети особистості.

Якщо людина чітко знає і розуміє свої цінності і цілі – це дозволяє чітко вистрайкувати власні пріоритети.

Особливістю нашого часу є поступове зникнення виховного компонента з освітнього процесу. Однажды вибрав шлях демократических перетворень, наше суспільство чому-то вирішило відмовитися від моделі морального виховання. Вітчизняній інтелігенції здалося справедливим повністю звільнитися від пануючої ідеології, яка була підвергнута масивній критиці як шкідливе проявлення тоталітарного режиму. З початку 90-х років прогремили численні виступи про важливість отримання нашим народом справжньої свободи. З тих пор наше суспільство ні разу не повернуло до вибраного шляху повного ідейного плюралізму, визнаючи, що ніхто і ніколи не має права нав'язувати людині ті чи інші цінності. В таких умовах в рекордно короткі терміни населення стало забувати про те, заради чого взагалі слід бути

добрыми, отзывчивыми, честными и порядочными. Почему необходимо воспитывать способности бескорыстной любви и дружбы, готовности помогать и прощать, сотрудничать и оказывать поддержку друг другу. Какую роль в жизни общества играют моральные качества и чем чревато распространение тотальной аморальности? В чем смысл доброжелательности, искренности, заботы, радушия и гостеприимства, желания радоваться не только за собственные успехи, но и за достижения других людей? Постепенно теряя ясное представление о том, как можно ответить на подобные вопросы мы неизбежно начали увлекаться либеральными ценностями. Особенно заманчивыми показались такие из них как карьерный рост, конкурентно способность, успех, понимаемый как власть и богатство, лидерство, независимость, мобильность и т. д. Сами по себе все эти ценности традиционно имеют большое значение в жизни людей. Однако сегодня общественное сознание начало воспринимать их как единственно правильный выбор, критерий качества, цель и результат всей нашей жизни. Возможно, утратив веру в большинство духовных ценностей мы укрепились в убеждении о том, что все в мире людей покупается и продается. А поэтому ради коммерческого успеха, представленного как единственно объективный успех в жизни, возможно и даже необходимо обманывать, предавать и истреблять друг друга. Похвально быть жесткими и хладнокровными хищниками, никому не доверять, учиться отказывать и как можно плотнее закрывать двери, чтобы ни с кем не делиться своим материальным или даже эмоциональным благополучием. А почему нет? Ведь на книжных рынках и в интернете полным-полно психологических практикумов о том, как можно на вершине собственного отчуждения, эгоизма и цинизма обрести полное гарантированное психологическое удовлетворение, программировать реальность и т. д. Многие современные психологические техники не требуют от нас развития моральных качеств. Напротив будет даже лучше, если мы, освободившись от моральных императивов научимся манипулировать друг другом ради собственной выгоды, строить меркантильные жизненные планы и реализовывать их отбрасывая все лишнее, чем может оказаться искренность, спонтанность, бескорыстие, отзывчивость и т. д. Огромное разнообразие западных психологических техник, использование которых предполагается без прояснения нравственных компонентов создает впечатление того, что любые индивидуальные духовные ресурсы так же легко покупаются как и другие товары. Но почему-то все это изобилие техник очевидно не привело наш любознательный, интеллектуальный и талантливый народ к преобладанию позитивного социального настроения. Наоборот это настроение лишь ухудшается. И наивно думать, что всему виной невежество или неумение правильно использовать все эти многообещающие психологические техники. Просто наше субъективное счастье во многом зависит от мировоззрения и мировосприятия, которые предполагают доброе или злое отношение друг к другу, к обществу и ко всему окружающему миру. Конечно гуманизм тоже не является панацеей от жизненных невзгод и неудовлетворенности. Однако антигуманизм или гуманизм можно считать той ядовитой или плодородной почвой, на которой будут произрастать все наши

жизненные провалы или достижения. И если почва отравлена тотальным цинизмом, равнодушием и недоверием нашему обществу от этого будет только хуже. Пожалуй, именно это сейчас и происходит в нашей стране. Правда в том, что большинство индивидуальных психологических ресурсов невозможно купить. Это просто очередной жестокий обман кукловодов общества массового потребления. Это глобальная мистификация нашего времени, которая безусловно нуждается в критической оценке и серьезном осмыслении. Ведь наиболее мощные, проверенные психологические ресурсы способные душевно наполнять и поддерживать людей в самых тяжелых условиях связаны с моральными качествами. И если говорить о рождении таких ресурсов, можно утверждать, что они появляются в процессе доброжелательного взаимодействия людей во всех сферах жизни. По сути, все мы друг для друга можем быть источниками драгоценных психологических ресурсов. И всякий раз, когда мы проявляем дружелюбие, уважение и такт, когда мы слушаем, ободряем и вдохновляем друг друга рождаются самые мощные психологические ресурсы, которыми можно жить и которые не идут ни в какое сравнение с эгоистично произносимыми в закрытой комнате не искренними холодными позитивными аффирмациями.

Список использованных источников:

1. Гершунский Б.С. Философия образования для XXI века (В поискахпрактико – ориентированных образовательных концепций) / Б.С. Гершунский. – М.: Совершенство, 1998. – 608 с.
2. Давыдов В.В. Философско-психологические проблемы развития образования / В.В. Давыдов. – М.: ИНТОР, 1994. – 128 с.
3. Корзникова Г.Г. Менеджмент в образовании / Г.Г. Корзникова. – М.: Академия, 2008.

Кривітченко О.О.

аспірант,

*Київський національний університет
імені Тараса Шевченка*

САМОСВІДОМІСТЬ: АНАЛІЗ ВИРАЗІВ ТИПУ «DE SE» ТА «DE RE»

Існують декілька підходів до пояснення самосвідомості: лінгвістичний, епістемологічний, когнітивний чи феноменологічний. У рамках лінгвістичного підходу самосвідомість як усвідомлення себе характеризує здатність суб'єкта вказувати на себе у певний спосіб, а саме – свідомо здійснювати самореференцію. Для прояснення поняття самосвідомості часто-густо використовують розрізнення виразів типу «de se» та «de re».

Зазвичай безпосередня і свідома самореференція виражається у канонічному реченні прямої мови (*oratio recta*) з займенником першої особи, «думки про себе» або, як альтернатива, «de se думки» (термін, запропонований Д. Льюїсом [3]). Наприклад: